

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 345/04-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. novembra 2004 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. Mikuláša Práznovszkého, CSc., bytom N. Z., vo veci porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 7 CoE 119/2003 z 30. apríla 2004 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. Mikuláša Práznovszkého, CSc., **o d m i e t a** ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. septembra 2004 doručená sťažnosť Ing. Mikuláša Práznovszkého, CSc. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorú sťažovateľ doplnil na základe výzvy ústavného súdu z 9. septembra 2004 podaním z 9. októbra 2004. Namieta ňou porušenie jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru

o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 7 CoE 119/2003 z 30. apríla 2004.

Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uviedol:

„Dňa 17. 10. 2002 sťažovateľ podal odvolanie zn. 99/Ke/O/03–2 zo dňa 17. 10. 2002 proti uzneseniu Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 19. 9. 2002, č. k. Er 964/99–35, a to z dôvodov v odvolaní uvedených... Dňa 30. 6. 2004 bolo sťažovateľovi doručené uznesenie Krajského súdu v Nitre zo dňa 30. 4. 2004, č. k. 10 Er 964/99–48 (7 CoE 119/2003–48), ktorým o odvolaní sťažovateľa proti uzneseniu Okresného súdu v Nových Zámkoch č. k. Er 964/99–35 zo dňa 19. 9. 2002 rozhodol tak, že odvolanie sťažovateľa/povinného odmietol...“

Uznesením Krajského súdu v Nitre zo dňa 30. 4. 2004, č. k. 10 Er 964/99–48 (7 CoE 119/2003–48), bolo porušené základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava“) a právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) tým, že odvolanie sťažovateľa zn. 99/Ke/O/03–2 zo dňa 17. 10. 2002 proti uzneseniu Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 19. 9. 2002, č. k. Er 964/99–35, odmietol (...).“

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd rozhodol takto:

„Rozsudkom Krajského súdu v Nitre zo dňa 30. 4. 2004, č. k. 10 Er 964/99–48 (7 CoE 119/2003–48) bolo porušené právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a/alebo čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.“

Rozsudkom Krajského súdu v Nitre zo dňa 30. 4. 2004, č. k. 10 Er 964/99–48 (7 CoE 119/2003–48), bolo porušené právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Ústavný súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre zo dňa 30. 4. 2004, č. k. 10 Er 964/99–48 (7 CoE 119/2003–48) zrušuje.

Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi finančné zadostučinenie vo výške 500.000,- Sk.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa v súlade s § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťuje, či návrh spĺňa zákonom predpísané náležitosti a či nie sú dané dôvody na jeho odmietnutie. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní každej sťažnosti pravidelne skúma aj to, či sťažnosť nie je zjavne neopodstatnená.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť je preto možné považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sa každý môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 47 ods. 2 ústavy má každý právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zákonom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo (...) prejednaná (...).

Podľa § 202 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku nie je odvolanie prípustné ani proti uzneseniu v exekučnom konaní podľa osobitného zákona, ak tento osobitný zákon neustanovuje inak (...).

Podľa § 58 ods. 4 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) je proti rozhodnutiam podľa § 57 ods. 1 písm. a), b), f) až h) prípustné odvolanie. Odvolanie je teda prípustné proti rozhodnutiu súdu, ktorý v súlade s § 57 ods. 1 Exekučného poriadku zastaví exekúciu, ak

- a) sa začala a rozhodnutie sa dosiaľ nestalo vykonateľným,
- b) rozhodnutie, ktoré je podkladom na vykonanie exekúcie, bolo po začatí exekúcie zrušené alebo sa stalo neúčinným,
- f) po vydaní rozhodnutia zaniklo právo ním priznané,
- g) exekúciu súd vyhlásil za neprípustnú, pretože je tu iný dôvod, pre ktorý exekúciu nemožno vykonať,
- h) majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie.

Ústavný súd z obsahu sťažnosti zistil, že proti sťažovateľovi bolo vydaním upovedomenia o začatí exekúcie z 11. mája 1999 sp. zn. EX 419/99 začaté exekučné konanie na základe právoplatného exekučného titulu, ktorým bol platobný výmer Sociálnej

poist'ovne Bratislava č. 200-84-4002/99-32 z 2. marca 1999. Sťažovateľ podal 19. augusta 2002 na okresnom súde návrh, ktorým sa domáhal zastavenia exekúcie z dôvodu „premlčania práva vymáhať poistné“. Okresný súd návrh sťažovateľa svojím uznesením z 19. septembra 2002 sp. zn. Er 964/99 zamietol. Proti tomuto rozhodnutiu okresného súdu podal sťažovateľ 17. októbra 2002 odvolanie, ktoré krajský súd uznesením z 30. apríla 2004 sp. zn. 7 CoE 119/2003 odmietol, „keďže toto smerovalo proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je odvolanie prípustné“.

Z odôvodnenia uznesenia krajského súdu ďalej vyplýva, že:

„Skôr, než by odvolací súd pristúpil k vecnému preskúmaniu napadnutého rozhodnutia, zaoberal sa otázkou prípustnosti odvolania proti uzneseniu okresného súdu vydaného v exekučnom konaní. Následne dospel k záveru, že odvolanie v danom prípade prípustné nie je a že povinný sa spravoval nesprávnym poučením súdu. (...)

Proti uzneseniam vydaným v exekučnom konaní vykonávanom podľa Exekučného poriadku je teda odvolanie prípustné len vtedy, ak to Exekučný poriadok výslovne umožňuje a pripúšťa. Exekučný poriadok takto pripúšťa odvolanie proti rozhodnutiam vydaným v tomto druhu núteného výkonu súdnych a iných rozhodnutí, a to napr. v § 36 ods. 2, v § 44 ods. 2, v § 50 ods. 4, v § 54 ods. 2, v § 58 ods. 4, v § 80, v § 162, a v iných. Prípustnosť odvolania proti rozhodnutiu o zamietnutí návrhu povinného na zastavenie exekúcie, proti rozhodnutiu o zamietnutí návrhu povinného na vyhlásenie exekúcie za neprípustnú a rozhodnutiu o zamietnutí návrhu povinného na odklad exekúcie by musela byť výslovne ustanovená v niektorom z týchto alebo iných ustanovení Exekučného poriadku. Vzhľadom na to, že možnosť podať odvolanie proti takýmto rozhodnutiam súdu, Exekučný poriadok vo svojich ustanoveniach nepripúšťa, platí ustanovenie § 202 ods. 2 OSP, že odvolanie proti predmetnému uzneseniu v exekučnom konaní nie je prípustné.“

1. Predmetom časti sťažnosti sťažovateľa je tvrdenie, že uznesením krajského súdu v exekučnej veci sp. zn. 7 CoE 119/2003 z 30. apríla 2004 (v petite sťažnosti sťažovateľ uvádza, že rozsudkom) došlo k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podobne aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je poskytnúť uplatňovanému právu súdnu ochranu, ak sú splnené všetky procesné podmienky súdneho konania. Zmyslom práva na súdnu a inú právnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie je umožniť každému reálny prístup k súdu a tomu zodpovedajúca povinnosť súdu o veci konať. Už samotné konanie a rozhodovanie súdov v exekučnej veci, v ktorej je sťažovateľ účastníkom, je prejavom toho, že základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru bolo rešpektované.

Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa ústavný súd zohľadnil, že konanie a rozhodovanie krajského súdu sa uskutočnilo v predpísanom ústavnom a zákonnom rámci, ktorého rešpektovanie vylučuje svojvôľu v jeho postupe, pričom vylúčenie svojvôle sa zabezpečuje viacerými prostriedkami vrátane jeho povinnosti svoje rozhodnutia odôvodniť. Odôvodnenie rozhodnutia dovoľuje účastníkovi konania posúdiť, ako súd v jeho veci vyložil a aplikoval príslušné procesné predpisy (v tomto prípade Občiansky súdny poriadok a Exekučný poriadok) a tiež akými úvahami sa riadil pri svojom rozhodovaní. Odôvodnenie rozhodnutí súdov tvorí v tomto smere súčasť spravodlivého súdneho procesu a zodpovedá základnému právu na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právu na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Európsky súd pre ľudské práva v prípade *Hadjanastssiou v. Grécko* uviedol, že: „Zmluvné strany (dohovoru) požívajú širokú možnosť voľby primeraných prostriedkov, aby zaistili, že ich súdne systémy splňajú požiadavky čl. 6 dohovoru. Vnútroštátne súdy musia však dostatočne jasne uviesť dôvody, na ktorých sa zakladajú ich rozhodnutia“ (sťažnosť č. 20945/87 a rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva zo 16. decembra 2002). Požiadavka jasného a jednoznačného odôvodnenia súdnych rozhodnutí bez ohľadu na to, či ide o meritórne rozhodnutia alebo o rozhodnutia procesnej povahy, vystupuje do popredia v prípadoch, keď sa nimi rozhoduje o uplatnení alebo ochrane základných práv a slobôd upravených buď v ústave, alebo v medzinárodnej zmluve o ľudských právach.

Ústavný súd stabilne judikoval, že do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne (napr. I. ÚS 24/00, III. ÚS 53/02).

Nespokojnosť, resp. nestotožnenie sa sťažovateľa s obsahom uznesenia krajského súdu sp. zn. 7 CoE 119/2003 nie je dôkazom jeho neústavnosti, arbitrárnosti alebo svojvôle a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor krajského súdu svojím vlastným.

Z uvedeného hľadiska ústavný súd preskúmal sťažnosť sťažovateľa a tiež označené uznesenie krajského súdu sp. zn. 7 CoE 119/2003 z 30. apríla 2004 a dospel k záveru, že sťažnosť v časti, v ktorej sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, je zjavne neopodstatnená, pretože nezistil príčinnú súvislosť medzi namietaným porušením základného práva a uznesením krajského súdu.

2. V ďalšej časti sťažnosti sťažovateľ namietal porušenie základného práva podľa čl. 47 ods. 2 ústavy.

Obsahom základného práva podľa čl. 47 ods. 2 ústavy je umožniť každému, aby mu mohla byť poskytnutá právna pomoc v súdnom konaní, resp. v konaní pred inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy, a to za podmienok, ktoré ustanoví zákon. Právo na poskytnutie pomoci prináleží účastníkovi konania už od samotného začatia konania.

K porušeniu práva na poskytnutie právnej pomoci podľa čl. 47 ods. 2 ústavy by došlo vtedy, pokiaľ by účastníkovi konania nebolo zo strany súdu, resp. iného orgánu umožnené hájiť jeho záujmy prostredníctvom zvoleného či ustanoveného právneho zástupcu alebo by mu bolo bránené pri realizácii jeho práva na právnu pomoc v rozpore s podmienkami ustanovenými zákonom.

Sťažovateľ v sťažnosti neodôvodnil a taktiež nepreukázal, že zo strany krajského súdu mu bolo zabránené hájiť jeho záujmy prostredníctvom právneho zástupcu, a táto skutočnosť nevyplýva ani z obsahu sťažnosti a jej príloh.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd konštatuje, že nezistil príčinnú súvislosť medzi napadnutým uznesením krajského súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľa podľa čl. 47 ods. 2 ústavy.

Z uvedených dôvodov bolo potrebné sťažnosť aj v tejto časti po jej predbežnom prerokovaní odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú. Zároveň bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa, keďže ústavný súd odmietol sťažnosť v celom rozsahu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. novembra 2004